

بسمه تعالی
دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
دانشکده علوم تغذیه و صنایع غذایی
طرح درس
۹۹۹۹۹۹۹۹۹۹۹۹

عنوان درس: اپیدمیولوژی تغذیه	مخاطبان: دانشجویان ترم ۳ کارشناسی ارشد تغذیه (غیر مرتبط)
تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری	ساعت مشاوره: چهارشنبه ۱۴-۱۳
درس پیش نیاز: ندارد	زمان ارائه درس: دوشنبه ۱۶-۱۴
مدرسین: دکتر امیر صابر* (۳۰٪)، دکتر جلال مولودی (۳۰٪)، دکتر فرید نجفی (۴۰٪)	نیمسال: اول ۴۰۳-۴۰۲-۱۴۰۲
*طراح طرح درس: دکتر امیر صابر	

هدف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجویان با رابطه غذا (محیط)، مواد مغذی (عامل) و بدن (میزبان) با یکدیگر و تاثیر عوامل مختلف هر کدام، نقش تغذیه در آسیب شناسی بیماری‌ها، اپیدمیولوژی و بیماری‌های تغذیه‌ای

اهداف کلی جلسات: (جهت هر جلسه یک هدف)

- ۱- مبانی اپیدمیولوژی
- ۲- انواع بررسی‌های اپیدمیولوژی که در بررسی‌های تغذیه‌ای کاربرد دارند
- ۳- روش‌های تعیین دریافت مواد مغذی
- ۴- آشنایی با جداول و منابع مربوط به مواد غذایی
- ۵- سنجش روایی و پایایی پرسشنامه‌های مربوط به بررسی دریافت مواد مغذی
- ۶- ابزارهای اصلی اندازه‌گیری در اپیدمیولوژی تغذیه (شاخص‌ها، میزان‌ها و اندازه‌ها)
- ۷- آشنایی با جمع‌آوری اطلاعات و محاسبه آنها با استفاده از نرم‌افزارهای تغذیه‌ای
- ۸- استفاده از روش‌های تن سنجی و ترکیب بدن در مطالعات اپیدمیولوژیک در بررسی‌های تغذیه‌ای
- ۹- استفاده از فراسنجهای بیوشیمیایی در مطالعات اپیدمیولوژیک در بررسی‌های تغذیه‌ای
- ۱۰- منابع خطا در مطالعات تغذیه‌ای و راههای تصحیح آنها
- ۱۱- تجزیه و تحلیل و نمایش اطلاعات حاصل از بررسی‌های اپیدمیولوژیک تغذیه‌ای
- ۱۲- اپیدمیولوژی بیماری‌های مزمن در ارتباط با دریافت مواد مغذی (سرطان)
- ۱۳- اپیدمیولوژی بیماری‌های مزمن در ارتباط با دریافت مواد مغذی (بیماریهای قلبی عروقی)
- ۱۴- اپیدمیولوژی بیماری‌های مزمن در ارتباط با دریافت مواد مغذی (دیابت)
- ۱۵- اپیدمیولوژی بیماری‌های مزمن در ارتباط با دریافت مواد مغذی (چاقی و اضافه وزن)
- ۱۶- اپیدمیولوژی بیماری‌های مزمن در ارتباط با دریافت مواد مغذی (دریافت ناکافی)

اهداف ویژه رفتاری به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

جلسه اول

هدف کلی: مبانی اپیدمیولوژی

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱- علم اپیدمیولوژی را تعریف کند.
- ۲- اهداف اپیدمیولوژی را بیان کند.
- ۳- کاربرد اپیدمیولوژی را بیان کند.

جلسه دوم

هدف کلی: انواع بررسی های اپیدمیولوژی که در مطالعات تغذیه ای کاربرد دارند.

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱- واژه های متداول در اپیدمیولوژی با تاکید بر تغذیه را بشناسد.
- ۲- کاربرد اپیدمیولوژی در پژوهش های تغذیه ای را بشناسد.
- ۳- انواع بررسی های اپیدمیولوژی در مطالعات تغذیه ای را بشناسد.

جلسه سوم

هدف کلی: روش های تعیین دریافت مواد مغذی

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱- روش های مختلف برای تعیین دریافت مواد مغذی را بشناسد.

جلسه چهارم

هدف کلی: آشنایی با جداول و منابع مربوط به مواد غذایی

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱- جداول ترکیبات غذایی مختلف مربوط به مواد غذایی را بشناسد.

جلسه پنجم

هدف کلی: سنجش روایی و پایایی پرسشنامه های مربوط به بررسی دریافت مواد مغذی

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱- مفاهیم اعتبار یا روایی، قابلیت اعتماد یا پایایی و تکرارپذیری در ارزیابی های تغذیه ای را بیان کند.
- ۲- روش اعتبار سنجی در مقالات تغذیه ای را بشناسد.

جلسه ششم

هدف کلی: ابزارهای اصلی اندازه‌گیری در اپیدمیولوژی تغذیه (شاخص‌ها، میزان‌ها و اندازه‌ها)

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱- انواع شاخص‌های اندازه‌گیری در اپیدمیولوژی تغذیه را بیان کند.
- ۲- انواع میزان‌ها و اندازه‌ها در اپیدمیولوژی تغذیه را بیان کند.

جلسه هفتم

هدف کلی: آشنایی با جمع‌آوری اطلاعات دریافت غذایی و محاسبه آنها با استفاده از نرم افزارهای تغذیه ای

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱- انواع مختلف روشها و پرسشنامه های مربوط به اندازه‌گیری دریافت غذایی را بیان کند.
- ۲- نرم افزارهای ارزیابی دریافت‌های غذایی را بشناسد.

جلسه هشتم

هدف کلی: استفاده از روش های تن سنجی و ترکیب بدن در مطالعات اپیدمیولوژیک در بررسی های تغذیه ای

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱- روش‌های مختلف تن سنجی در مطالعات اپیدمیولوژیک را بشناسد.
- ۲- اجزاء ترکیب بدن قابل اندازه‌گیری با روش های تن سنجی را بشناسد.

جلسه نهم

هدف کلی: استفاده از فراسنجهای بیوشیمیایی در مطالعات اپیدمیولوژیک در بررسی های تغذیه ای

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱- مهمترین بیومارکرهای مرتبط با غذا و دریافت های غذایی را بشناسد.

جلسه دهم

هدف کلی: منابع خطا در مطالعات تغذیه ای

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱- منابع خطا و تورش در ارزیابی مشکلات تغذیه ای و راههای تصحیح آنها را بشناسد.

جلسه یازدهم

هدف کلی: تجزیه و تحلیل و نمایش اطلاعات حاصل از بررسی های اپیدمیولوژیک تغذیه ای

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱- اطلاعات تغذیه‌ای را تجزیه و تحلیل و رابطه آنها با بیماری‌ها را بشناسد.

جلسه دوازدهم

هدف کلی: اپیدمیولوژی بیماری‌های مزمن در ارتباط با دریافت مواد مغذی (سرطان)

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱- ارتباط دریافت مواد مغذی با اپیدمیولوژی بیماری سرطان را بشناسد.

جلسه سیزدهم

هدف کلی: اپیدمیولوژی بیماری‌های مزمن در ارتباط با دریافت مواد مغذی (بیماری‌های قلبی عروقی)

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱- ارتباط دریافت مواد مغذی با اپیدمیولوژی بیماری‌های قلبی عروقی را بشناسد.

جلسه چهاردهم

هدف کلی: اپیدمیولوژی بیماری‌های مزمن در ارتباط با دریافت مواد مغذی (دیابت)

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱- ارتباط دریافت مواد مغذی با اپیدمیولوژی بیماری دیابت را بشناسد.

جلسه پانزدهم

هدف کلی: اپیدمیولوژی بیماری‌های مزمن در ارتباط با دریافت مواد مغذی (چاقی و اضافه وزن)

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱- ارتباط دریافت مواد مغذی با اپیدمیولوژی چاقی و اضافه وزن را بشناسد.

جلسه شانزدهم

هدف کلی: اپیدمیولوژی بیماری‌های مزمن در ارتباط با دریافت مواد مغذی (دریافت ناکافی)

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۲- ارتباط دریافت ناکافی درشت مغذی‌ها با اپیدمیولوژی بیماری‌های مزمن را بشناسد.

- ۳- ارتباط دریافت ناکافی ریز مغذی‌ها با اپیدمیولوژی بیماری‌های مزمن را بشناسد.

منابع :

- 1) Nutritional Epidemiology: W.C. Willett
- 2) Epidemiology. Gordis L. Elsevier Inc. Pennsylvania .
- 3) Epidemiology for Public Health Practice: Friis & Sellers

- ۴) مزایا و محدودیتهای اپیدمیولوژی تغذیه: ترجمه نسرین امیدوار
- ۵) مبانی اپیدمیولوژی: مازنر. ترجمه: کیومرث ناصری
- ۶) اصول و روشهای اپیدمیولوژی - جمعیت شناسی و آمارهای بهداشتی. جلد اول. ترجمه: دکتر حسین شجاعی تهرانی
- ۷) اپیدمیولوژی پزشکی ترجمه: دکتر محسن جانقربانی
- ۸) اپیدمیولوژی و کنترل بیماریهای شایع در ایران. حسین حاتمی، فریدون عزیزی، محسن جانقربانی. نشر: خسروی، ۱۳۸۵
- ۹) مبانی اپیدمیولوژی گوردیس
- ۱۰) سایت های تخصصی اپیدمیولوژی (داخلی - خارجی)
- ۱۱) مجلات علمی پژوهشی پرستاری، علوم پزشکی و بهداشتی (داخلی ، خارجی)

روش تدریس :

- استفاده از پاور پوینت مربوط به هر قسمت
- شرکت دانشجویان در ارائه برخی از مطالب به صورت تکی و یا گروهی
- طرح پرسشهای مختلف از دانشجویان در رابطه با موضوعات مختلف درسی و ورود آنها به بحث علمی از طریق پرسش و پاسخ
- پرسش از دانشجویان در رابطه جلسه قبل که تدریس شده
- مرور جلسه قبل به مدت ۵ دقیقه

رسانه های کمک آموزشی:

استفاده از سامانه نوید و ادوب کانکت

سنجش و ارزشیابی

ساعت	تاریخ	نمره	روش آزمون	آزمون
۱۴-۱۶	۱۴۰۲/۹/۱۸	نمره ۵	تشریحی	آزمون میان دوره
۱۰:۳۰-۱۲:۳۰	۱۴۰۲/۱۰/۲۳	نمره ۱۵	تشریحی	آزمون پایان دوره

مقررات درس و انتظارات از دانشجو :

از دانشجویان محترم انتظار می رود:

- ۱- در کلاس های درس حضور منظم داشته باشند.
- ۲- در بحث های گروهی و فعالیت های آموزشی بصورت فعال مشارکت نمایند.
- ۳- در هر جلسه تکالیف ارائه شده در جلسات قبلی را انجام دهند و توانایی پاسخ گویی به سؤالات مبحث قبلی را داشته باشند.
- ۴- از دیگر منابع و سایت های معتبر علمی استفاده نمایند.

بسمه تعالی

جدول زمانبندی درس اپیدمیولوژی تغذیه
روز و ساعت جلسه: دوشنبه ها ساعت (۱۶-۱۴)

جلسه	موضوع درس	مدرس	تاریخ	روش تدریس (نرم افزار/ وسیله کمک آموزشی)
۱	مبانی اپیدمیولوژی	دکتر فرید نجفی	۱۴۰۲/۷/۳	سخنرانی- وایت برد- ویدیو پروژکتور
۲	انواع بررسی های اپیدمیولوژی که در بررسی های تغذیه ای کاربرد دارند	دکتر فرید نجفی	۱۴۰۲/۷/۱۱	سخنرانی- وایت برد- ویدیو پروژکتور
۳	سنجش روایی و پایایی پرسشنامه های مربوط به بررسی دریافت مواد مغذی	دکتر فرید نجفی	۱۴۰۲/۷/۲۴	سخنرانی- وایت برد- ویدیو پروژکتور
۴	ابزارهای اصلی اندازه گیری در اپیدمیولوژی تغذیه (شاخص ها، میزان ها و اندازه ها)	دکتر فرید نجفی	۱۴۰۲/۸/۱	سخنرانی- وایت برد- ویدیو پروژکتور
۵	منابع خطا در مطالعات تغذیه ای و راههای تصحیح آنها	دکتر فرید نجفی	۱۴۰۲/۸/۸	سخنرانی- وایت برد- ویدیو پروژکتور
۶	تجزیه و تحلیل و نمایش اطلاعات حاصل از بررسی های اپیدمیولوژیک تغذیه ای	دکتر فرید نجفی	۱۴۰۲/۸/۱۵	سخنرانی- وایت برد- ویدیو پروژکتور
۷	روش های مختلف برای تعیین دریافت مواد مغذی	دکتر امیر صابر	۱۴۰۲/۸/۲۲	سخنرانی- وایت برد- ویدیو پروژکتور
۸	آشنایی با جمع آوری اطلاعات تغذیه ای در مطالعات اپیدمیولوژیک	دکتر امیر صابر	۱۴۰۲/۸/۲۹	سخنرانی- وایت برد- ویدیو پروژکتور
۹	اپیدمیولوژی بیماری های مزمن در ارتباط با دریافت مواد مغذی (سرطان)	دکتر امیر صابر	۱۴۰۲/۹/۶	سخنرانی- وایت برد- ویدیو پروژکتور
۱۰	اپیدمیولوژی بیماری های مزمن در ارتباط با دریافت مواد مغذی (چاقی و اضافه وزن)	دکتر امیر صابر	۱۴۰۲/۹/۱۳	سامانه نوید شامل بارگذاری اسلاید و فایل صوتی، پرسش و پاسخ در سامانه و بحث گروهی
۱۱	اپیدمیولوژی بیماری های مزمن در ارتباط با دریافت مواد مغذی (دریافت ناکافی)	دکتر امیر صابر	۱۴۰۲/۹/۲۰	سامانه نوید شامل بارگذاری اسلاید و فایل صوتی، پرسش و پاسخ در سامانه و بحث گروهی
۱۲	آشنایی با جداول و منابع مربوط به مواد غذایی	دکتر جلال مولودی	۱۴۰۲/۹/۲۲	سخنرانی- وایت برد- ویدیو پروژکتور
۱۳	استفاده از روش های تن سنجی و ترکیب بدن در مطالعات اپیدمیولوژیک در بررسی های تغذیه ای	دکتر جلال مولودی	۱۴۰۲/۹/۲۷	سخنرانی- وایت برد- ویدیو پروژکتور
۱۴	استفاده از فراسنجهای بیوشیمیایی در مطالعات اپیدمیولوژیک در بررسی های تغذیه ای	دکتر جلال مولودی	۱۴۰۲/۹/۲۹	سخنرانی- وایت برد- ویدیو پروژکتور
۱۵	اپیدمیولوژی بیماری های مزمن در ارتباط با دریافت مواد مغذی (بیماریهای قلبی عروقی)	دکتر جلال مولودی	۱۴۰۲/۱۰/۴	سخنرانی- وایت برد- ویدیو پروژکتور
۱۶	اپیدمیولوژی بیماری های مزمن در ارتباط با دریافت مواد مغذی (دیابت)	دکتر جلال مولودی	۱۴۰۲/۱۰/۶	سخنرانی- وایت برد- ویدیو پروژکتور
۱۷	امتحان پایان ترم			

تاریخ تحویل: ۱۴۰۲/۶/۱۸

تاریخ ارسال: ۱۴۰۲/۶/۱۹

تاریخ ارسال: ۱۴۰۲/۶/۲۰

نام و امضای مدرس: دکتر امیر صابر، دکتر جلال مولودی، دکتر فرید نجفی

نام و امضای مدیر گروه: دکتر امیر صابر

نام و امضای مسئول EDO دانشکده: دکتر معین بشیری